

SIKKERHETSDATABLAD

(I henhold til rådsforordningene (EF) nr. 1907/2006 og (EF) nr. 1272/2008)

SDS-nummer: 208 Første gang utgitt: 14 October 2020 Dato for siste revisjon: 21 February 2022

1 - IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1 - Produktidentifikator

Tradenames: Kaomat, Kao-Tex 1000 Products, Kao-Tex 1500 Products,

1.2 - Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Bruk som varmeisolerings, varmeskjold, varmebegrensning, pakninger og ekspansjonsfuger ved temperaturer opptil 1600 °C i industrielle smelteovner, brenneovner, kjeler og annet prosessutstyr samt i luftfartsindustri og bilindustri.

1.3 - Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Storbritannia THERMAL CERAMICS LIMITED
Tebay Road, Bromborough
Wirral, Merseyside CH62 3PH, STORBRITANNIA
Tlf.: +44 (0) 151 334 4030
Faksnr.: +44 (0) 151 334 1684

NETTSTED

www.morganthermalceramics.com
sds.tc@morganplc.com

1.4 - Nødtelefonnummer

Tlf.: + 44 (0) 7931 963 973
Språk: Engelsk
Åpningstider: Kun i kontortiden

Giftinformasjonen (Directorate of Health and Social Affairs) +47 22 59 13 00

2 - FAREIDENTIFIKASJON

2.1 - Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

2.1.1 KLASSIFISERING I HENHOLD TIL FORORDNING (EF) NR. 1272/2008
Gjelder ikke

2.2 - Merkingselementer

Gjelder ikke

2.3 - Andre farer

Eksposering kan forårsake mild mekanisk irritasjon av hud, øyne og øvre luftveier.
Disse effektene er vanligvis midlertidige

3 - SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

Glassfilamentfiber vevd inn i en matte

KOMPONENT	%	CAS-nummer	REACH-registreringsnummer	Hazard Klassifisering i henhold til CLP
Fibrøst glassfilament	93-100	65997-17-3	Ikke tilgjengelig ennå	Ikke klassifisert som farlig
Dimensjonering	0-7	Gjelder ikke	Ikke tilgjengelig ennå	Ikke klassifisert som farlig

4 - FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 - Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Hud

Håndtering av dette materialet kan forårsake mild mekanisk, midlertidig hudirritasjon. Dersom dette skjer, skal de berørte områdene skylles med vann og vaskes forsiktig. Ikke gni eller klø på eksponert hud.

Øyne

Ved øyekontakt skal det skylles med rikelige mengder vann, og ha alltid et øyeglass tilgjengelig. Ikke gni øynene.

Nese og hals

Dersom de blir irriterte, går du til et støvfritt område, drikker vann og snyter nesen.

4.2 - De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

4.3 - Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

5 - BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 - Slokkingsmidler

Ikke-brennbare produkter
Emballasje og omkringliggende materiale kan være brennbare
Bruk et slukkemiddel som passer for omkringliggende, brannfarlige materialer.

5.2 - Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ikke-brennbare produkter,

5.3 - Råd til brannmannskaper

Emballasje og omkringliggende materiale kan være brennbare.

6 - TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 - Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Dersom det oppstår unormalt høye støvkonsentrasjoner, må alle ansatte utstyres med passende verneutstyr, iht. beskrivelsen i avsnitt 8.

Begrens tilgangen til området til det laveste antallet med ansatte som kreves.
Normaliser situasjonen så raskt som mulig.

6.2 - Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Videre må du forhindre at støv sprer seg, for eksempel ved å fukte materialene.
Sølt materiale skal ikke skylles ned i avløp og det skal ikke komme ut i naturlige vassdrag.
Kontroller hvilke lokale bestemmer som gjelder

6.3 - Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Plukk opp større biter og bruk støvsuger.
Dersom det benyttes børster, må området fuktes først.
Ikke bruk trykkluft til rengjøringsformål.
Ikke la materialet blåse med vinden.

6.4 - Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 og 8 for mer informasjon.

7 - HÅNTERING OG LAGRING

7.1 - Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering kan være en kilde til støvspreddning, og derfor skal arbeidsrutinene utformes slik at håndteringen begrenses. Der hvor det er mulig, skal håndtering utføres i kontrollerte former (dvs. med et godt støvavtrekkssystem).
Jevnlig rengjøring reduserer sekundær støvspreddning.

7.2 - Villkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevar i originalemballasje på et tørt sted.
Bruk alltid forseglede og godt merkede beholdere.
Unngå å skade beholdere.
Reduser støvutslippene under utpakkingen.

7.3 - Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Kontakt nærmeste Morgan Thermal Ceramics'-leverandør.

8 - EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1 - Kontrollparametere

Standarder for industrihygiene og grenseverdiene for eksponering i arbeidsmiljøer varierer mellom land og lokale jurisdiksjoner. Kontroller hvilke eksponeringsnivåer som gjelder for ditt anlegg og følg alltid lokalt regelverk. Dersom det ikke finnes noen støvrelaterte standarder eller andre standarder, kan en kvalifisert industrihygieniker hjelpe til med spesifikk arbeidsplassvurdering, inkludert anbefalinger for åndedrettsvern. Det gis eksempler på nasjonale yrkesmessige eksponeringsverdier (OEL – Occupational Exposure Limits, november 2014) i tabellen nedenfor.

LAND	MMMF (fiber/ml)	Kilde
Østerrike	1	Grenzwerteverordnung
Belgia	1	Valeurs limites d'exposition professionnelle – VLEP/ Grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling – GWBB
Danmark	1	Grænseværdier for stoffer og materialer
Finland	1	Det finske sosial- og helsedepartementet
Frankrike	1	Institut National de Recherche et de Sécurité
Tyskland	Ingen grense	TRGS 900
Ungarn	1	EüM-SZCSM rendelet
Irland	1	HAS – Irland
Italia	1	Benytter EU-verdier
Luxembourg	1	Agents Chimiques, Cancérogènes Ou Mutagènes Au Travail
Nederland	1	SER
Norge	0,5	Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære
Polen	2	Dziennik Ustaw 2010
Spania	1	INSHT
Sverige	1	AFS 2005:17
Sveits	1	SUVA - Valeurs limites d'exposition aux postes de travail
Storbritannia	2	EH40/2005

Informasjon om overvåkingsprosedyrer

8.2 - Eksponeringskontroll

8.2.1 EGNEDE TEKNISKE KONTROLLTILTAK

Gjennomgå bruken din for å identifisere potensielle støveksponeringskilder.

Det kan benyttes lokalt avsug-/ventilasjonssystem som samler opp støvet ved kilden. Det kan f.eks. være arbeidsbord med nedadrettet avsug, verktøy med utslippsregulering og materialhåndteringsutstyr.

Hold arbeidsplassen ren. Bruk støvsuger. Unngå børsting og trykkluft.

Ved behov kan det benyttes en industrihygieniker til å konstruere utstyr og finne frem arbeidsrutiner.

Bruk av produkter som er skreddersydd for de aktuelle bruksområdene hjelper til med å kontrollere støvet. Enkelte produkter kan leveres klare for bruk, slik at en unngår ytterligere skjæring eller maskinbearbeiding. Enkelte kan forbehandles eller pakkes inn, slik at en unngår eller minimaliserer støvdannelse under håndtering.

Ta kontakt med leverandøren for å få mer informasjon

8.2.2 - Personlig verneutstyr

Hudbeskyttelse

Bruk hansker i industrikvalitet og arbeidsklær som er løstsittende i nakken og ved håndledd. Tilmussede klær skal rengjøres for å fjerne overflødig støv fibre før de tas av (dvs. bruk støvsuger, ikke trykkluft). Alle ansatte skal ha tilgang til to klesskap i et passende bytte- og vaskeområde. Det tilhører god hygienepraksis å passe på at arbeidsklærne vaskes separat av arbeidsgiveren. Arbeidsklær skal ikke tas med hjem.

Øyebeskyttelse

Bruk vanlige vernebriller eller vernebriller med sideglass etter behov

Åndedrettsvern

Dersom det er snakk om støvkonsentrasjoner under den gjeldende eksponeringsgrenseverdien, er det ikke påkrevd med åndedrettsvern, men det skal være tilgjengelig FFP2-pusteapparater som kan benyttes på frivillig basis.

Ved kortvarige arbeidsoppgaver hvor avviket er mindre enn ti ganger den aktuelle grenseverdien, skal det benyttes FFP3-pusteapparater.

Ved høyere konsentrasjoner eller dersom konsentrasjonen ikke er kjent, bør du rådføre deg med arbeidsgiver og/eller leverandør.

Du kan også se i ECFIA-retningslinjene som finnes på ECFIA's webside: www.ecfia.eu

Informasjon og opplæring av ansatte

Delte omfatter:

Den bruken som involverer RCF/ASW-holdige produkter

Den potensielle helsefaren som oppstår pga. eksponering for fiberstøv

Kravene som gjelder for røyking, spising og drikking på arbeidsplassen

Kravene til riktig bruk av verneutstyr og beskyttelsesklær

God arbeidspraksis for å begrense støvdannelsen

Riktig bruk av verneutstyr.

8.2.3 - Miljøeksponeringskontroll

9 - FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	Not applicable
UTSEENDE	Hvit fiber/duk
UTSEENDE	Not applicable
LUKT	Ingen
Luktterskel	Gjelder ikke
pH	Not applicable
SMELTEPUNKT	Ikke aktuelt
KOKEPUNKT	Gjelder ikke
FLAMMEPUNKT	Gjelder ikke
Fordampingshastighet	Gjelder ikke
ANTENNELIGHET	Not applicable
Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser	Gjelder ikke
DAMPTRYKK	Gjelder ikke
Damptetthet	Gjelder ikke
RELATIV TETTHET	2,45–2,60 T/m ³
LØSELIGHET	Uoppløselig i vann
FORDELINGSKOEFFISIENT	Gjelder ikke
SELVANTENNELIG	Gjelder ikke
Nedbrytningstemperatur	Gjelder ikke
Viskositet	Gjelder ikke
Not applicable	
EKSPLOSIVE EGENSKAPER	Not applicable
OKSIDERENDE EGENSKAPER	Not applicable

10 - STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 - Reaktivitet

Materialet er stabilt og ikke-reaktivt.

10.2 - Kjemisk stabilitet

Produktet er uorganisk, stabilt og inert

10.3 - Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen

10.4 - Forhold som skal unngås

Se instruksene om håndtering og oppbevaring i avsnitt 7

10.5 - Uforenlige materialer

Konsentrerte uorganiske syrer eller baser

10.6 - Farlige nedbrytingsprodukter

11 - TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

TOKSIKOKINETIKK, STOFFSKIFTE OG FORDELING

11.1.1 GRUNNLEGGENDE TOKSIKOKINETIKK

Eksposeringen skjer hovedsakelig gjennom innånding eller svelging. Følgende toksikologiske informasjon er tilgjengelig:

11.1.2 Toksikologiske data med konsekvenser for mennesker

ÅNDEDRETTSTOKSISITET FOR MINERALULL

Epidemiologiske studier har ikke vist helseeffekter knyttet til fibre blant ansatte innenfor produksjon av mineralull. De høye forekomstene av lungekreft som ble rapportert i 1982, har blitt undersøkt grundigere, og vurderingen av problemfaktorene viste at de høye forekomstene ikke kunne påvises å ha en sammenheng med fibre. Røyking er identifisert som den viktigste av disse problemfaktorene.

11.1 - Opplysninger om toksikologiske virkninger

Ekspperimentelle studier for mineralull

Studier av innånding av mineralull hos dyr viste verken lungefibrose, lungekreft eller mesoteliom. Intratrakeale og intraperitoneale injiseringsstudier viste ikke noen sykdom, foruten de som innbefattet utvalgte fine glassfibre for spesialbruk eller eksperimentell steinull.

12 - ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Disse produktene er uløselige materialer som holder seg stabile over tid og som er kjemisk identiske med uorganiske forbindelser som finnes i jord og sedimenter – de fortsetter å være inerte i det naturlige miljøet.

Det forventes ingen negative miljøeffekter pga. dette materialet.

12.1 - Giftighet

Disse produktene er uløselige materialer som holder seg stabile over tid og som er kjemisk identiske med uorganiske forbindelser som finnes i jord og sedimenter – de fortsetter å være inerte i det naturlige miljøet.

Det forventes ingen negative miljøeffekter pga. dette materialet.

12.2 - Persistens og nedbrytbarhet

Ikke fastslått

12.3 - Bioakkumuleringsevne

Ikke fastslått

12.4 - Mobilitet i jord

Ingen informasjon er tilgjengelig

12.5 - Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Denne blandingen inneholder ingen stoffer som anses å være persistente, bioakkumulerende eller giftige (PBT).

Denne blandingen inneholder ingen stoffer som anses å være svært persistente og svært bioakkumulerende (vPvB).

12.6 -

12.7 - Andre skadevirkninger

13 - DISPONERING

Avfall fra disse materialene kan som regel kastes på en avfallsplass/deponianlegg som er lisensiert for dette formålet. Se EU-listen (vedtak nr. 2000/532/EF pluss endringer) og identifiser aktuelt avfallsnummer, og kontroller at nasjonale og/eller regionale forordninger oppfylles.

Dersom denne typen avfall ikke fuktes, er det som regel støvete og må derfor forsegles i passende beholdere for avhending. Ved enkelte godkjente gjenvinningsanlegg kan støvet avfall bearbeides på særskilt vis, slik at en sikrer at materialet ikke spres med vinden. Kontroller hvilke nasjonale og/eller regionale forordninger som gjelder.

14 - TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

Ikke aktuelt

14.2. FN-forsendelsesnavn

Ikke aktuelt

14.3. Transportfareklasse(r)

Ikke aktuelt

14.4. Emballasjegruppe

Ikke aktuelt

14.5. Miljøfarer

Ikke aktuelt

14.6. Spesielle forholdsregler for brukeren

Ikke aktuelt

14.7. Transport i bulk i henhold til vedlegg II av MARPOL73/78 og IBC-koden

Ikke aktuelt

15 - OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1 - Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-regelverk:

- Forordning (EF) nr. 1907/2006, datert 18. desember 2006, om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

- Forordning (EF) nr. 1272/2008, datert 20. januar 2009, om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger (EFT L 353)

- Annex forordning (EF) nr. 2015/830

- Komisjonens forordning (EF) nr. 790/2009, datert 10. august 2009, om endring, for tilpasning til den tekniske og vitenskapelige utviklingen, av Europaparlament- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger.

- Den første tilpasningen til den tekniske utviklingen (ATP) til forordning (EF) nr. 1272/2008 trer i kraft den 25. september 2009.

BESKYTTELSE AV ARBEIDSTAKERE

Beskyttelsen skal være i samsvar med flere EU-direktiver, inkludert tillegg, og implementeringen skal gjennomføres av medlemsstatene:

a) Rådsdirektiv 89/391/EØF, datert 12. juni 1989 "om tiltak for å fremme forbedringer av arbeidstakernes sikkerhet og helse i jobbsituasjonen" (EFT (De europeiske fellesskaps tidende) L 183, datert 29. juni 1989, side 1).

b) Rådsdirektiv 98/24/EF, datert 7. april 1998, "om beskyttelse av arbeidstakeres helse og sikkerhet mot farer som har sammenheng med kjemiske midler i jobbsituasjonen" (EFT L 131, datert 5. mai 1998, side 11).

ANNET TENKELIG REGELVERK

Medlemsstatene har ansvar for å implementere EU-direktivene i sin egen nasjonale lovgivning innenfor en tidsperiode som normalt sett angis i direktivet. Medlemsstatene kan fastsette strengere krav. Kontroller alltid gjeldende nasjonal lovgivning.

15.2 - Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er begjært kjemiske sikkerhetsrapporter fra leverandører. Så snart denne informasjonen er tilgjengelig, blir informasjonen delt med brukere nedstrøms.

16 - ANDRE OPPLYSNINGER

Den bransjeforeningen som representerer den europeiske bransjen for isolerende ull for høye temperaturer (ECFIA) har gjennomført et omfattende hygieneprogram for isolerende HTIW-ull (High Temperature Insulation Wool). Det er hovedsakelig to målsetninger: (i) å kontrollere støvkonsentrasjonene på arbeidsplasser hos både produsenter og kunder, samt (ii) å dokumentere produksjon og bruk av HTIW-produkter fra et industrihygienisk perspektiv, for å komme med passende anbefalinger for å redusere eksponeringen. De første resultatene fra programmet er publisert. Kontakt ECFIA eller nærmeste Thermal Ceramics'-leverandør dersom du vil delta i CARE-programmet.

Det finnes mer informasjon på:

Morgan Thermal Ceramics' webside: (<http://www.morganthermalceramics.com/>)

Eller ECFIA's webside: (<http://www.ecfia.eu>)

Revisjonssammendrag

Nytt sikkerhetsdatablad

tekniske datablader

Du finner mer informasjon om individuelle produkter ved å se i det relevante tekniske databladet tilgjengelig fra <http://www.morganthermalceramics.com/downloads/datasheets>